

Listy

Listy

Listy Ason-klubu, **krásně informační** bulletin nejen pro mladé a nezavedené autory západních Čech. Ročník XXXIV, 2025, letos Listy č. 12 (od r. 1992 až dosud už Listy č. 327) z 1. 12. 2025. Stran 8, náklad 240 výtisků. Redakce: Helena Šlesingerová. Vydal Ason-klub Knihovny města Plzně, p. o., jako barevné břicho Plže č. 12/2025 za laskavého přispění Města Plzně. **N e p r o d e j n é !**

MILÍ PŘÁTELÉ...

*„Kdybych měl zrušit všechny svátky v roce,
Vánoce bych tam nechal. Protože svět, který
slaví Vánoce, zapomíná na sobectví,
myslí na radost druhých,
projeví své nejlepší stránky...“*

(Jan Neruda)

*

BYLO NEBYLO

... V závěru roku mnozí plzeňští či západočeští autoři „projevili své nejlepší stránky“ a vyšli s kůží na vánoční trh...

Klatovská výtvarnice a básnířka **Iva Kučerová** právě vydala pátou sbírku veršů s názvem Křídla motýlí (<https://www.ivakucerova.cz/>).

Daniela Kovářová se ve své tvorbě tentokrát zaměřila na starosti a radosti lidí ve věku seniorů a shrnula je v knize Jak prožít stáří (Nová vlna, 2025).

Společnost Grafia, s. r. o., v podzimních měsících přivedla na svět několik titulů – biografickou knihu **Libuše Netrvalové** Děvče od pramenů Berounky, publikaci **Pavla Vespálce** S Karlem Čapkem k obyčejnému životu a rovněž druhé, rozšířené vydání Zmizelé Plzně Jiřího Janouškovce a **Josefa Kejhy**. Tato i další díla možno objednat přes e-shop www.grafia.cz.

Pražské nakladatelství Práh představilo publikaci **Martina Vopěnky** a **Renáty Fučíkové** *Pražský golem, rabi Löw a moje židovská duše*. Plzeňská vysokoškolská pedagožka je právem opět uváděna jako spoluautorka – její ilustrace zaujímají v knize možná větší prostor než průvodní text.

Plzeňské nakladatelství Starý most vydalo výpravnou publikaci *Plzeňské dotyky známých osobností* s texty **Petra Mazného**. Zde mezi jednačtyřiceti pojednanými osobnostmi figurují též medailonky spisovatelů **Karla Klostermanna** a **Miroslava Horníčka**.

Vydavatelství Turistashop zpřístupnilo z pozůstalosti **Vlastislava Tomana** titul *Trampoty na pokračování*. Kniha z pera dlouholetého šéfredaktora časopisu ABC mladých techniků a přírodovědců je plná dobrodružných a napínavých příhod členů klubu časopisu ABC Strážci, které prožijí během celého školního roku od podzimu do léta.

Knihovna města Plzně v Pro libris vydala poslední letošní titul edice Ulita, a to sbírku františkolázeňské básničky **Aleny Vávrová** *Ano, pane Holube*. 77. svazek edice doplnil Jiří Poslední pěti svými grafikami.

Na pultech knihkupectví se objevila čerstvá básnická sbírka **Petra Šváchy** *Má Plzeň* (Brána do Brd, 2025), na každé dvojstránce s fotografií Vojtěcha Kemennyho. Básnická koláž, v níž autor propojuje vjemy ze svého rodného města s historickými reáliemi a osobnostmi západočeské metropole.

Vedle řady běžných literárních programů se ve čtvrtek 27. listopadu 2025 v prostorách Papírny Plzeň uskutečnil i jeden netradiční *Večer s autory vězeňské tvorby*. Spolek Za branou zde představil ukázky z děl odsouzených autorů, umožnil setkání s některými tvůrci a on-line rozhovor o psaní přímo z Věznice Mírov.

*

(NEJEN) LITERÁRNÍ POZVÁNKY

*** V úterý 2. prosince 2025 v 17:30 hodin** Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje zve do sálu beletrie své hlavní budovy (Smetanovy sady 2) na další díl cyklu Potkej autora. Tentokrát komiksový tvůrce a pedagog Václav Šlajch a autor scénářů, básník a kurátor Jean-Gaspard Páleníček představí sbírku *Hikobae*, kterou tvoří patnáct komiksových příběhů od studentů ateliéru Mediální ilustrace Fakulty designu a umění Ladislava Sutnara pod vedením Václava Šlajcha, na základě scénářů básníka Jeana-Gasparda Páleníčka. Vstupné 129,- Kč, pro registrované čtenáře SVK 49,- Kč.

*** Ve středu 3. prosince 2025 v 16:30 hodin** Knihovna města Plzně zve do foyer Polanovy síně (B. Smetany 13) na vernisáž malé výstavy ilustrací Plzně s názvem *Plzeň očima Karla Živného a Fridolína Macháčka*. Výstava potrvá do 9. 2. 2026. Vstup volný.

*** Ve středu 3. prosince 2025 v 17:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Polanovy síně (B. Smetany 13) na přednášku PhDr. Jitky Janečkové z Archivu města Plzně *Plzeň očima Karla Živného a Fridolína Macháčka*. Vstup volný.

*** Ve čtvrtek 4. prosince 2025 v 18:00 hodin** Západočeská galerie v Plzni zve do Přednáškového sálu Výstavní síně „13“ (Pražská 13) na představení knihy **Pavla Vespálce** *S Karlem Čapkem k obyčejnému životu* (Grafia, 2025). Pořadem provází Jiří Hlobil za účasti Zdeňka Vacka, ředitele Památníku Karla Čapka ve Staré Huti u Dobříše. Hudební doprovod soubor Živa. Vstupné 25,- Kč.

- * **V pátek 5. prosince 2025 v 10:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Obvodní knihovny Lochotín (Studentská 22) na program pro nejmenší Čteme, čteme pohádku. Vstup volný.
- * **V pátek 5. prosince 2025 v 10:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Obvodní knihovny Slovany (Táborská 24) na Čtení pro nejmenší. Vstup volný.
- * **V pátek 5. prosince 2025 v 10:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Knihovny Vinice (Hodonínská 55) na Čtení pro nejmenší. Vstup volný.
- * **V pátek 5. prosince 2025 v 10:30 hodin** Knihovna města Plzně zve do Obvodní knihovny Bory (Klatovská tř. 109) na Čtení pro nejmenší. Vstup volný.
- * **V sobotu 6. prosince 2025 v 15:00 hodin** Středisko západočeských spisovatelů v Plzni zve do Semlerovy rezidence (Klatovská tř. 110) na slavnostní vyhlášení výsledků 25. ročníku soutěže o Cenu Bohumila Polana. Laudatio přednese Josef Straka. Poprvé bude součástí rovněž předání ocenění v nové kategorii – literatury faktu.
- * **V pondělí 8. prosince 2025 v 17:00 hodin** Západočeská galerie v Plzni zve do Přednáškového sálu Výstavní síně „13“ (Pražská 13) na křest knihy Jiřího Janouškovce a Josefa Kejhy Zmizelá Plzeň (Grafia, 2025). Besedu s **Josefem Kejhou**, autorem druhého rozšířeného vydání, spojenou s autogramiádou uvádí Jiří Hlobil. Vstupné 10,- Kč.
- * **V úterý 9. prosince 2025 v 10:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do M-klubu Obvodní knihovny Skvrňany (Macháčkova 28) na Kniháček: Klub pro rodiče s malými dětmi. Pohádky pro nejmenší, vyprávění a hry v knihovně, hravé čtení s využitím loutkového divadla Marionetino. Vstup volný.
- * **V úterý 9. prosince 2025 v 17:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Obvodní knihovny Skvrňany (Macháčkova 28) na autorské čtení **Denisy Hořejší** z nové knihy pro děti O Meduňce a Brambůrkovi. Vstupné dobrovolné.
- * **V úterý 9. prosince 2025 v 17:00 hodin** Západočeská galerie v Plzni zve do Přednáškového sálu Výstavní síně „13“ (Pražská 13) na adventní pořad Poetického divadla Kouzlo Vánoc v literatuře. Vstupné 25,- Kč.
- * **V úterý 9. prosince 2025 v 17:00 hodin** jste zváni do prostor spolku TOTEM (Plzeň, Kaznějovská 1517/51) na Proměny hravé duše 2025. Vernisáž výstavy perokreseb klatovské autorky **Ivy Kučerové**, představení a prodej její nové básnické sbírky Křídla motýlí. Výstava potrvá do 31. 1. 2026.
- * **V úterý 9. prosince 2025 v 18:30 hodin** jste zváni do pobočky Korunní Městské knihovny v Praze na Královských Vinohradech (Korunní 2160/68) na hudebně literární tramský večer s **Janem Hafranem Fránou**, autorem originálních detektivek a povídek z tramsko-vodáckého prostředí. Spisovatel a dlouholetý organizátor Trapsavce zde představí svůj nový tramský detektivní román Případ tuctu dýk (Klika, 2025). Hudbou doprovází kapela Choroši.
- * **V úterý 9. prosince 2025 ve 20:00 hodin** jste zváni do Anděl Music Baru (Plzeň, Bezručova 5) na Kvalifikaci mistrovství ČR 2025. Nestůj s poezií v koutě, staň se mistrem ČR ve slamu! Vítěz získává 1 000,- Kč a postup do finále, kde potom 12 nejlepších z ČR soutěží o mistrovský titul, o 30 000,- Kč a právo reprezentovat na ME a MS 2026. Plzeňské kvalifikační kolo moderuje **Vašek z Aše**, soutěží **Krála, Chelsea, Člobrdan, Monolog** a další. – Kontakt pro přihlášky účinkujících: Tomáš Kůs – slampoetry.cz@gmail.com. Uveďte své jméno, slamovou přezdívku a telefon. Podmínkou je vystoupení s vlastními texty (dva výstupy, každý o max. délce 3 minuty), rekvizity nejsou povoleny. – Vstupné pro diváky 220,- Kč (v předprodeji) / 300,- Kč (na místě).

* **Ve středu 10. prosince 2025 v 17:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Polanovy síně (B. Smetany 13) na program *Jak ulovit lovce* – besedu s dr. Jiřím Martínkem alias Doktorem Vševedem ze soutěžního pořadu TV Nova *Na lovu*. Vstup volný.

* **Ve čtvrtek 11. prosince 2025 v 16:00 hodin** jste zváni do výstavního sálu Muzea Dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech (ul. J. Knihy 146) na přednášku prof. PhDr. Jaroslava Čechury, DrSc., historika a pedagoga FF UK, s názvem *Doktor Josef Čejka z Rokycan – první lékař a manažer Boženy Němcové. – Josef Čejka (1812–1862) patří k nejvýznamnějším rodákům z Rokycan. Byl lékařem, univerzitním profesorem, překladatelem, hudebníkem i literátem. Méně známou kapitolou jeho života je spolupráce s Boženou Němcovou. Pomáhal jí při literárních začátcích – redigoval její první texty, doporučoval vhodná témata a dohlížel i na vyplácení honorářů. Stál rovněž u zrodu jejího nejslavnějšího díla, Babičky, a byl autorčiným dlouholetým přítelem i osobním lékařem.* – Vstupné 40,- Kč.

* **Ve čtvrtek 11. prosince 2025 v 17:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Polanovy síně (B. Smetany 13) na autorské čtení **Terezy Olbrichtové**, plzeňské spisovatelky, cukrářky a finalistky soutěže Peče celá země, z její nové detektivní knihy *Pískej konec*. Vstup volný.

* **V pátek 12. prosince 2025 v 10:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Obvodní knihovny Lochotín (Studentská 22) na program pro nejmenší *Čteme, čteme pohádku*. Vstup volný.

* **V pátek 12. prosince 2025 v 10:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Ústřední knihovny pro děti a mládež (B. Smetany 13) na *Čtení pro nejmenší*. Vstup volný.

* **Ve středu 17. prosince 2025 v 17:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Polanovy síně (B. Smetany 13) na vánoční večer Jiřího Hlobila a jeho hostů s názvem *Moje Vánoce tehdy...* Společné vzpomínání a zpívání koled s Bedřikhou Koželuhovou. Vstup volný.

* **Ve čtvrtek 18. prosince 2025 v 10:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Centra robotiky (Cukrovarská 2996/23) na další *Wikiklub*. Společné psaní Wikipedie. Vstup volný.

* **V pátek 19. prosince 2025 v 10:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Obvodní knihovny Lochotín (Studentská 22) na program pro nejmenší *Čteme, čteme pohádku*. Vstup volný.

* **V sobotu 20. prosince 2025 od 10:00 do 18:00 hodin** jste zváni do Mariánských Lázní na „zimní vydání“ festivalu *Knížní lázně*. Festival se letos zapojuje do vánočního programu a trhu Domu Chopin (Hlavní tř. 47). Více informací na <https://www.kniznilazne.cz/>.

* **V sobotu 27. prosince 2025 ve 20:00 hodin** jste zváni do Moskyto baru v Domažlicích (Kozinova 46) na slam poetry exhibici *Plzeň vs. Chodsko*.

*

(NEJEN) LITERÁRNÍ SOUTĚŽE A CENY

* **LITERÁRNÍ CENA VLADIMÍRA VOKOLKA 2025.** Statutární město Děčín a Městská knihovna Děčín vyhlásily **XXVIII. ročník soutěže Literární cena Vladimíra Vokolka**. Cílem soutěže je objevovat nové básnické talenty a připomenout tak významného děčínského básníka a esejistu Vladimíra Vokolka (*1913 - †1988). Soutěž je určena mladým autorům, kteří trvale žijí v ČR, a bude hodnocena ve věkových kategoriích: 15-18 let, 19-24 let, 25-35 let včetně. Lze zaslat **poezii** o max. rozsahu 10 textových stran, ve třech vyhotoveních. Soutěž je anonymní. Práce nepodepisujte. Na zvláštní list papíru uveďte jméno a příjmení autora, datum narození, adresu trvalého bydliště, školu či zaměstnání, číslo mobilu a e-mail. Připište souhlas se zařazením osobních údajů do databáze soutěžících a s případným zveřejněním soutěžního textu. **Uzávěrka je 31. prosince 2025** (rozhoduje razítko pošty). **Adresa:** Městská knihovna Děčín, ředitel

Mgr. Ladislav Zoubek, K. Čapka 3, 405 02 Děčín I, tel.: 412 530 728, 412 530 976, e-mail: reditel@dcknihovna.cz. Obálku označte heslem „LCVV 2025“. Pětičlenná odborná porota bude hodnotit zejména tematickou a formální úroveň, styl textů a jejich myšlenkovou naléhavost. V každé kategorii budou uděleny 3 ceny, případně čestná uznání, porota si též vyhrazuje právo ceny neudělit. Soutěžící, který v minulých ročnících již dvakrát za sebou získal ocenění, nebude opětovně zařazen mezi vítěze. Všichni účastníci budou v 1. čtvrtletí roku 2026 pozváni na slavnostní vyhlášení výsledků do děčínské knihovny, kde budou oceněné texty reprodukovány a rovněž k této příležitosti bude tradičně vydán tištěný sborník nejlepších prací. Více informací na <https://www.dcknihovna.cz/literarni-cena-vladimira-vokolka-2025/>, případně též na https://www.facebook.com/photo/?fbid=1301558512016548&set=a.460402209465520&locale=cs_CZ.

* **LITERÁRNÍ SOUTĚŽ KRAJSKÉ KNIHOVNY KARLOVY VARY 2025.** Krajská knihovna Karlovy Vary vyhlásila **XIX. ročník Literární soutěže pro začínající autory**. Soutěž je určena neprofesionálním autorům od 14 let z celé ČR, kteří nejsou registrováni v žádné profesní spisovatelské či novinářské organizaci a nemají v běžné distribuci žádnou svou publikovanou knihu. Lze zaslat původní, dosud nezveřejněnou **povídku** v českém jazyce, o max. rozsahu 5 normostran (tj. max. 1 800 úhozů a cca 250 slov na stranu). Každý autor může přihlásit pouze jediný příspěvek. Práce se přijímají v elektronické podobě (v programu Word) prostřednictvím webového formuláře na <https://www.knihovnakv.cz/nabizime/literarni-soutez-p1137.htm>. **Uzávěrka je 31. prosince 2025.** – Patronkou letošního ročníku je spisovatelka, překladatelka a tlumočnice **Bianca Bellová**, držitelka ceny Magnesia Litera v kategorii Kniha roku za knihu *Jezero*. Motto letošního ročníku soutěže, z něhož musí autoři vycházet, zní: „*Je jen jeden okamžik v čase, kdy takový kamarádství může existovat – a pak už ne.*“ (Z knihy *Dvaadvacet fragmentů*, vydané v nakladatelství Host 2025.) – Autor uvede jméno a příjmení, medailon (vlastní charakteristiku), datum narození, adresu bydliště, telefon, e-mail, název povídky a souhlas se zařazením osobních údajů do databáze soutěžících. Přihlášené povídky budou průběžně publikovány na webu KKKV. Práce bude hodnotit odborná porota, 10 nejlepších povídek bude otištěno ve sborníku, jedné z nich bude udělena Zvláštní cena poroty. Patronka soutěže sama rozhodne o ocenění na 1. - 3. místě. Výsledky budou slavnostně vyhlášeny za účasti patronky v sále Krajské knihovny Karlovy Vary 7. března 2026.

* **HVĚZDA INKOUSTU 2026.** Albatros Media, a. s., vyhlašuje **X. ročník literární soutěže Hvězda inkoustu**. Soutěž je určena začínajícím autorům od 15 let, kteří dosud knižně nepublikovali. Lze zaslat původní, jinde dosud neuplatněný rukopis žánru fantasy v českém jazyce, na **téma Knihy a magie, pro young adult čtenáře**. V zápletku možno využít prvky, jako je například tajná knihovna, zapomenutý magický svazek nebo svět, kde knihy mohou doslova změnit realitu (viz podobné tituly: *Kouzla rodu Thornů*, *Litersum – Polibek múzy*, *Moře inkoustu a zlata – Čtenářka*, *Velká knihovna – Z kostí a inkoustu*). Povinné náležitosti rukopisu: Word, Times New Roman, velikost písma 12, řádkování 1,5, zarovnání do bloku, očíslované stránky, rozsah 180-250 normostran (normostrana = celkový počet znaků na stránce dělený 1 800, rukopis by neměl přesáhnout 450 000 znaků včetně mezer), popis děje na 1-2 normostrany. Autor není omezený počtem poslaných rukopisů. Rukopis může být produktem spoluautorství (dvou i více autorů). **Uzávěrka je 14. ledna 2026.** **Adresa:** fragment@albatrosmedia.cz. Do přílohy zprávy autor k rukopisu přiloží přihlášku do soutěže (formulář ke stažení na webu), která obsahuje jméno autora, kontaktní adresu, název titulu, souhlas s podmínkami soutěže a souhlas se zpracováním osobních údajů. Nekompletní přihlášky nebudou akceptovány. Přijetí rukopisu spolu s přidělením soutěžního čísla bude písemně potvrzeno nakladatelstvím. Texty bude hodnotit odborná porota. Nakladatelství na svých stránkách zveřejní jména rukopisů, které postoupily do finále. Výsledky budou vyhlášeny na Světu knihy Praha 2026, vítěz obdrží odměnu ve výši 15 000,- Kč. Vítězné dílo bude vydáno a veřejně představeno na Světu knihy Praha 2027. Pořadatelé si vyhrazují právo vítěze případně nevyhlásit. Více na <https://www.fragment.cz/akce-souteze/10-rocnik-literarni-souteze-hvezda-inkoustu/>.

ŘÁDKY O DIVADLE

*** LADISLAVA LEDERBUCHOVÁ: Neratov, Menteatrál a židle jako symbol**

Menteatrál je festival divadel (českých a zahraničních) pracujících s lidmi s mentálním znevýhodněním, který se každoročně koná v **Neratově** v Orlických horách. Začíná vždy v létě o prázdninách, tedy i o divadelních prázdninách, aby profesionální divadelníci měli čas na práci s amatéry, pro něž je hraní v roli zájmem, a zároveň i lékem na jejich mentální stav. Inscenace ***Každý má svou židli: tahle židle je stará a opotřebovaná, protože se na ní dobře sedí***, jíž se prezentovalo neratovické **Jiné jeviště** ve spolupráci s Divadlem Alfa, měla premiéru v letošním srpnu. Pro plzeňské publikum ji divadelní tým Neratovských a Alfáků předvedl 6. listopadu v Divadle Alfa.

Šestnáct herců odhodlaných co nejlépe ztvárnit své role zaplnilo jeviště se záměrem najít mezi židlemi tam rozestavěnými právě tu svou. Předváděné obhlížení, přecházení s cílem správně se usadit bylo nutné stihnout do začátku každodenní „schůze“, na níž aktéři informovali o svém zaměstnání v chráněném bydlení Domov – na zahradě (letos chválili dobrou úrodu brambor, cibule a rajčat) nebo jako pomocníci v kuchyni či jinde. Během schůze se pod dvěma herci židle rozpadly a též jiné pak byly hodnoceny jako už vysloužilé či porouchané. A tak skončily vzadu na hromadě a ta že se někam odveze, nebo spálí. Ale jeden a po něm jiný a pak další z té hromady židle vytáhli – vždyť se na nich dřív tak dobře sedělo, vždyť je možné je opravit, pomoci jim, aby mohly dál „fungovat“ mezi těmi „zdravými“.

Výchovný apel představení překračuje téma materiální hospodárnosti ekologicky řešící problém odpadu, jde přece o víc – finále hry tvoří sólová akce herce Járy, který v popředí jeviště chybějící nohu židle nahradí podsunutím objemného dřevěného špalku, s vítězným výkřikem: „A pak že to nejde!“ Strhl mohutný potlesk publika, které dalo najevo, že s vděkem přijímá smysl hry a její symbolické poselství: porouchaná lidská duše není „odpad“, aby se z ní někde vzadu tvořila izolovaná „hromada“, jako se to dělo v minulosti. Do děje hry několikrát vstoupil herec Robert a na forbině přečetl úryvky ze sto a více let starých tisků o dobové péči o duševně choré, v nichž se shodně doporučuje jejich segregace. Lidskou mentalitu nelze tak snadno opravit jako židli, potřebuje kvalifikovanou pomoc. Aby lidé s mentálním postižením mohli adekvátně svým možnostem „fungovat“ mezi „zdravými“, potřebují s nimi běžně komunikovat, učit se spolubytím.

Dlouhotrvající potlesk byl vyjádřením díky nejen výkonu neratovských herců, ale především lektorům, kteří s nimi zvládli hru nastudovat (R. Caldwellá, L. Nahodilová, M. Dědoch, J. Šůra), a divadelníkům Alfý – režisérovi Tomsovi Legierskemu, scénografu Karlu Czechovi a tvůrci hudby Janu Čtvrtníkovi. Inscenaci založili na postupech fyzického a objektového divadla, inspirovaných prací Rudolfa Jedličky.

A po divadle následoval film – dokument Jaroslava Kratochvíla ***Chyba je dárek*** (kamera a střih Václav Čtvrtník), který monitoroval čtrnáct dní intenzivního zkoušení v Neratově, během něhož herci Jiného jeviště a divadelníci Alfý (režisér Legierski, herci R. Mašková, D. Horečný, R. Kroupar, dramaturgyně P. Kosová a další) společně tvořili inscenaci *Staré pověsti neratovské* na motivy pověstí Podorlicka. Hru o proměnách přírody a života během ročních období představili na festivalu Menteatrál v létě roku 2023 a v říjnu téhož roku ji mohli diváci vidět na prknech Alfý (srov. recenzi v Plži 22, 2023, č. 11).

V Neratově vzniká nová inscenace každoročně, ve spolupráci profesionálů a klientů Domova, a Jiné jeviště se s ní vždy prezentuje na letním festivalu. V roce 2026 se bude Menteatrál konat od 30. července do 2. srpna. Hodně štěstí! (7. 11. 2025)

*** LADISLAVA LEDERBUCHOVÁ: V Alfě se pohádka vejde do dlaně**

Napsat zajímavou pohádku pro malé děti, předškoláky a rané školáky, která jim spolu s poetickými obrazy přinese i řadu věcných informací a zábavně je poučí, když tradiční téma přírodních proměn během roku ukáže nově, to uznávaná dramatička loutkové scény Iva Peřinová

uměla výborně. Text její hry *Pohádka do dlaně* pro Divadlo Alfa aktuálně upravil Petr Borovský s respektem k diváckým potřebám současných dětí: příběh (v dramaturgii Daniely Jirmanové) o střídání ročních období má svěží rytmus, nevrlost ústřední postavy bručouna, jenž není s počasím nikdy spokojen (nadsázka kreace Martina Sádla Bartůška naplňuje komické ambice textu), vnáší na scénu kritický pohled na dospělé (to je pro dnešní dítě nezatížené dříve pěstovaným vědomím o účtě k autoritám věc vítaná). Na scéně se hodně zpívá – alfovská *Pohádka do dlaně* je muzikálovou nabídkou pro dětského diváka; autorem scénické hudby a písni komplementárně souznících s dějem je Milan Benedikt Karpíšek.

Petr Borovský je i režisérem inscenace založené na alegorii ročních dob, které postupně výborně herecky ztělesňují Martina Hartmannová jako Zima, Lenka Lupínková jako Jaro, Radka Mašková jako Léto a Tomáš Jereš jako Podzim – vždy s typickými projevy zobrazujícími sezónní počasí a propagujícími jeho výjimečnost, jedinečnost. Karpíškovy a Borovského písně, kostýmy a rekvizity Dany Raunerové jsou pro charakteristiku daného období velmi výmluvné. Úprava textu odkazuje i ke zlidovělým formulacím ze starých filmů či z reklamních hesel; komično „hlášek“ si užijí především dospělí diváci (včetně synonymní významové záměny slova keř za scénické „křoví“ v pozadí za kreacemi alegorických postav). Příběh přicházení a odcházení ročních dob prožívá Bartůškův hrdina jako svůj bytostný sen – stává se šípkovým „křovím“, jež na jaře raší, jehož pupeny se mění v květy, ty pak v zelené a s podzimem v červené šípky. S jarem se jeho kořeny napájí roztálm sněhem, v létě a na podzim deštěm... Na scéně se příběhem dvou personifikovaných loutkových sněhových vloček, které prodělají změnu skupenství a cestují potokem, řekou až do moře a jako páry se vrací zpět k šípkovému keři, zobrazuje i přírodní koloběh vody jako dobrodružství životních změn vodních kapek.

Díky výtvarně vynalézavé scénografii Dany Raunerové, jejím půvabným loutkám a kostýmům s oděvními doplňky, jež velmi přesvědčivě přispívají k alegorizaci sezón vyjádřených hereckými kreacemi, se vše obdivuhodně názorně děje – v laťové konstrukci „křoví“ žijí loutky ptáků, housenek a čmeláků, stěna bytu se stává podzemním obydlím pro krta a ta druhá ukazuje cestu vody a pak i obraz moře s moudrou loutkovou želvou.

Inscenace je esteticky a výchovně kompaktním celkem, v divadelní nabídce pro malé děti představuje zásluhný počín Alfy, originálně transformující tradiční tematiku ročních proměn. Jde o humorné krásné představení, oslovující děti obrazem přírodních pravidel ukazujících vesmírný řád, a díky alegorizaci tématu i historický řád české a evropské kulturní tradice. V tomto smyslu je malá *Pohádka do dlaně* významem velká. (23. 11. 2025)

*

POEZIE

Vít Procházka

ZA ZÁŘEČÍM

(věnováno památce otce kardinála Duky)

V Horažďovicích
za Zářečím naklání
se podzimní den.

V Praze bije zvon
od svatého Víta do
zimy přichází.

K Otci otec jde,
domov domovu vrátí
z pokladnice klíč:

je dokořán, když
místo kroku hnáty my
si družně lámem.

V Praze bije zvon
od svatého Víta na
poplach mdlým z piet.

V Horažďovicích
za Zářečím modlitbou
tlumočím ticho.

(14. 11. 2025)

**JAK POD PULT
SMARAGD**

V neděli večer
v Sušici po Otavě
vířily záře.

Kulhal jsem na mši
ke svatému Felixu
ke kapucínům.

Chytala mě křeč
v samém prostředku mostu
nad okenním dnem.

Čapnul mě úžas
nad týdny do Adventu,
nad pády vzhůru.

Lapil mě objev,
že barvy variují
stejně furt světlo.

Nábřeží mlha
shrábnula pod záclonu
jak pod pult smaragd.

V neděli večer
v Sušici po Otavě
zachycen signál.

(16. 11. 2025)

ZPOD NÁSTUPIŠTĚ 3
(do Adventu 2025)

Zpod nástupiště 3
vyrážím do Adventu
posledním spojem.

Pod spěšným městem
prospěl si strnulý šek
přízračnou mincí:

platba za rosu
od toho, komu rozbřesk
nadarmo zkrásněl.

Dřív bylo nové,
aby zachránilo řád
jeho oťresem.

Zpod nástupiště 3
prorok na krabicovém
oltáři chroptí

o hvězdě,
o Betlémě,
o zrubaném tesaři,
o náctileté prvorodičce,
o mudrcích odkudsi,
o zjevení uctívačům pohod
a o novinách do gumáků.

Až doklopýtá
skvadra ta samá k nám,
budeme v Lidlu

nejspíš.

(25. 11. 2025)

ZAČÍNÁ ADVENT
(1. neděle adventní je první.)

Začíná Advent –
měsíc v koutku z vysoka
sichruje si třpyt.

Začíná Advent –
jedině vratká lávka
nás někam vede

Začíná Advent –
věnec atrakcí hyzdí
rozbahněnou zem.

Začíná Advent –
zloděj právem nalezne,
co vlastní ztratil.

Začíná Advent...
(30. 11. 2025)

**Uzávěrka příštích barevných Listů je 19. 12. 2025. Těšíme se na Vaše příspěvky!
(V elektronické podobě potěší...)**

KONTAKT:

Ason-klub při Knihovně města Plzně, p. o., B. Smetany 13, 301 00 Plzeň,
tel.: 378 038 200, mobil (SMS): 724 253 627,
e-mail: asonklub@plzen.eu; <http://www.knihovna.plzen.eu>
